

Förvaltning och IT

Gidlund kap 10

Tre skilda begrepp

- E-tjänster
 - Myndighetsutövning via elektroniska kanaler
- E-förvaltning
 - Insatser för att öka den inre effektiviteten
- E-demokrati
 - Insatser för att öka medborgarnas politiska inflytande
- Sammanfattande benämning: E-government

E-governmentprojekt

- De flesta utvecklingsprojekt drivs som rent tekniska projekt
- Men till stor del handlar det faktiskt om organisatoriska förändringar, som vi sett tidigare
- Men de demokratiska processerna underordnas (läs: Glöms bort!) kravet på effektivitet och service.
- Därför krävs en grundläggande analys av förhållandet mellan effektivitet, service och demokrati

Tre drivkrafter

- Att lösa de explicita problem tjänstemännen har, dvs. vara ett stöd åt deras arbete
- Att driva samhällsutvecklingen framåt, genom att utveckla e-förvaltning och så småningom hitta problem eller behov av de utvecklade tjänsterna
- Att tekniken pekar ut ett antal handlingsalternativ, som politikerna får välja mellan

Teknikens samhälleliga betydelse

- Den rationella tekniken tar över och underställer politiken tekniken. Det är teknologisk determinism
- Tekniken politiseras genom att ställas utanför den politiska sfären. Därigenom blir den skenbart neutral, men bekläds med värderingar (inskriftioner), som gör den synnerligen värdebärande
- Denna sistnämnda tudelning har djup påverkan på samhället, vilket både Habermas och Foucault diskuterar

IT och utveckling i organisationen

1. IT och e-förvaltning är inte problematiska eftersom IT är värderingsfritt
2. Utvecklare, tjänstemän, politiker och medborgare har i grunden samma mål och med tillräcklig kunskap förstår alla och blir överens
3. Politikernas inflytande är begränsat, eftersom de är beroende av tjänstemännens rekommendationer. Få politiker har kraft och kunskap att sätta sig upp mot detta.

Så vem styr utvecklingen?

- Utvecklingen sker i små steg utan skenbar styrning
- Vem driver egentligen utvecklingen av e-förvaltning framåt?
- Den verkliga makten har den som sätter dagordningen, som bestämmer vilka frågor som ska tas upp och vilka frågor som inte tas upp.
- Slutligen handlar det om att ha makt över världsbilden, att kunna styra människors tanke, t.ex. genom att använda en viss sorts retorik (New Public Management)

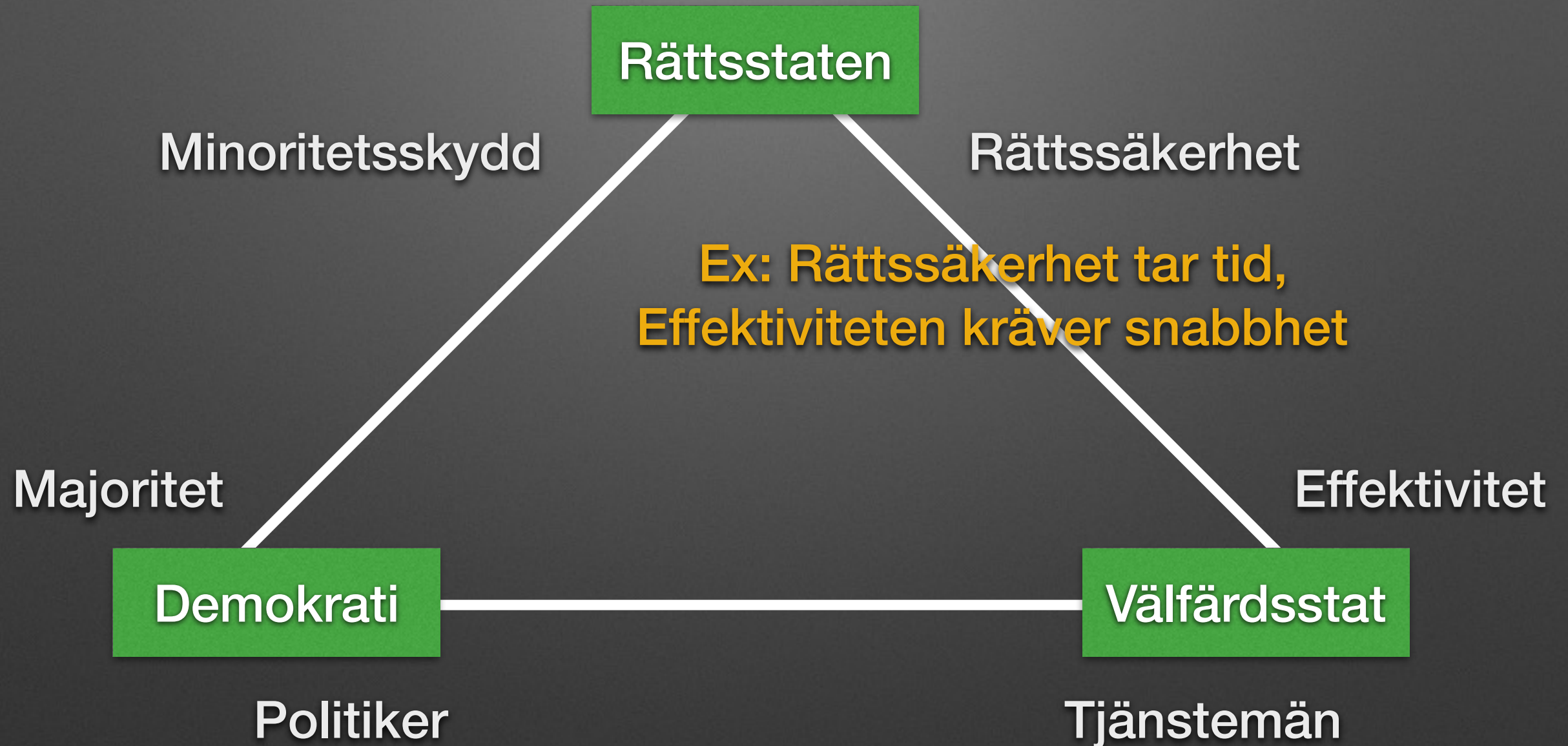
NPM:s roll

- Nya begrepp har införts: Kund, kostnadseffektivitet, automatisering och kärnverksamhet
- Stort fokus på effektivitet, vilket gör att demokrati kommer i andra hand
- NPM bygger på en rationell och effektiv världsbild i positivismens anda
- Bland annat är idén om att införa IT starkt inskriven i denna världsbild och antas ha stora förtjänster
- Men stämmer detta?

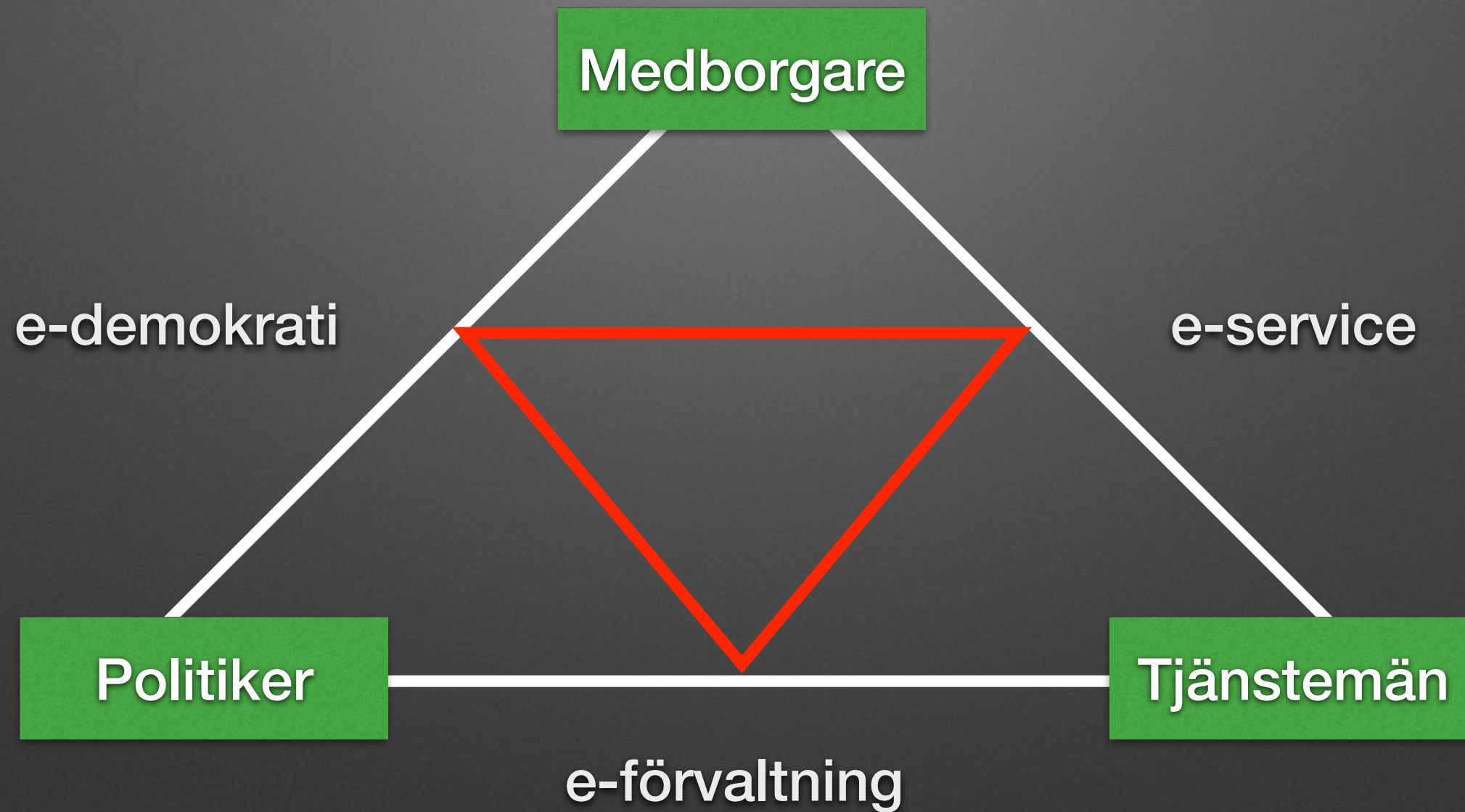
Doktriner

- Ideal för hur förvaltningen ska styras
 - Folkstyrd
 - Folkets vilja, representativitet
 - Rättsstyrd
 - Rättssystemet, rättssäkerhet
 - Marknadsstyrd
 - Effektivitet

Spänningsfält

Instrument åt olika doktriner

Vad styr utvecklingen?

Medborgare

Lagstiftning

Rättsstaten

Medborgare

Represen-
tativitet

Demokrati

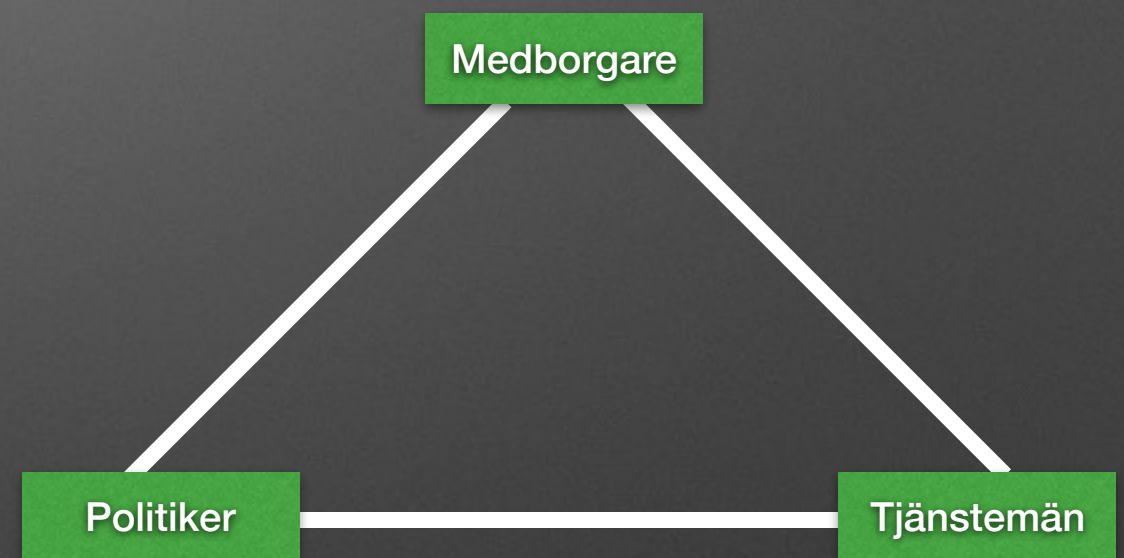
"Microsoft"

Tekniken

Välfärdsstat

IT:s påverkan

- Statlig styrning ersätts av god service och effektivitet
- Triangeln får slagsida åt höger
- Demokratin frikopplas från teknikutvecklingen
- Teknikutvecklingen styr oproblematiskt förvaltningens utveckling
- Avideologiseringen av tekniken gör att den blir oproblematiskmen styrande
- Effekterna av förvaltningens digitalisering måste demokratisäkras i den vänstra halvan!

Fine

Ha det!